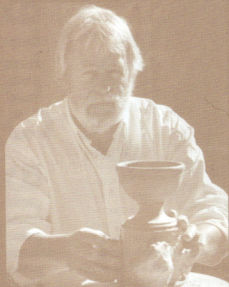

IN MEMORIAM GERT DE RIJK

27 JUNI 1945 – 19 AUGUSTUS 2009

Pottenbakker van beroep

Gert de Rijk: Vooraanstaand Nederlands keramist, verzamelaar en kok. Een veelzijdig kunstenaar, die zichzelf het liefste pottenbakker noemde. Een markante persoonlijkheid en tegelijkertijd ook een bescheiden mens. Dol op zijn vak, en graag samen met andere mensen. Veelzijdigheid was dan ook een van zijn meest opvallende eigenschappen. Augustus jongstleden overleed deze aimabele en gedreven vakman.

Doit begon Gert de Rijk als schilder bij Mobach, maar hij stapte over naar het keramiekatelier van Jan van Ham – in 1920 een van de oprichters van pottenbakkerij De Vier Paddenstoelen – aan de overkant van de straat. In 1965 nam hij het atelier over. Gert raakte volkomen in de ban van keramiek. 'Ik ben er zo mee vergroeid, ik denk er gewoon in', zei hij eens tijdens een interview met MEERTV/Centraal Museum Utrecht.

Hij begon met traditioneel draaiwerk – aanvaardbaar aardewerk, later steengoed. Later raakte de functie steeds meer ondergeschikt aan het beeldende aspect, mede onder invloed van Engelse keramisten als Hans Coper. De vormgeving werd strakker. Ook kreeg de 'huid' steeds meer aandacht. Nog weer later ging hij zoutglazuren in de houtoven. De moderne keramiekgeschiedenis is in zijn werk in een notendop terug te vinden. Daarnaast werkte hij met glas en liet hij werken in brons uitvoeren.

'Je hebt een bepaald handschrift en, als je niet uitkijkt, dan verval je steeds in dezelfde soort vormen', vond hij. Daarom wilde Gert zich nooit vastleggen op één bepaalde werkwijze, één bepaalde uitingsvorm. En om diezelfde reden zocht hij ook samenwerking met kunstenaars uit andere disciplines: 'Zij kijken op een heel andere manier naar het materiaal, hebben andere vragen...'. In 1991 richtten Gert de Rijk, graficus Gerard van Rooy en kunstschilders Henk en Anco van der Haar Z4 op, met de bedoeling als groep te exposeren én gezamenlijk keramisch werk te maken. Z4 werd een groot succes. Het werk van Gert kreeg een heel eigen karakter door de wijze waarop hij andere disciplines wist te integreren.

Zijn belangstelling voor de geschiedenis van de keramiek uitte zich in het verzamelen van keramische voorwerpen uit allerlei tijdperken en culturen, waarbij extra aandacht was voor het zoutvat. Zijn interesse leidde tot het zelf vervaardigen van zoutvaten (minstens één per week), en ook dat deed hij bij gelegenheid samen met collega-kunstenaars. Voor hem was alles wat met eten te maken had iets moois, en koken evenzeer een vorm van kunst. Velen hebben dan ook wel eens bij De Verrassing gegeten, temidden van zijn verzameling, aan rijk gedekte tafels, waar Gert dan vertelde over hedendaagse kunstenaars. 'Voor mij loopt dat allemaal in elkaar over. Ik ben net zo enthousiast over andermans werk, als over wat ik zelf doe.' Het tekenet een groot mens.

Yna van der Meulen

FOTO: MELS BOOM